

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Hodnocení diplomové práce

posudek vedoucího práce
Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.

Jméno autora: Marie Chvojková

Název práce: Alternativní školy a výuka ruského jazyka

Téma práce:

originální, aktuální

Zaměření práce:

Vyvážené, teoreticko – empirické. Jsou v ní řešeny následující základní problémy, okruhy:

Autorka práce si vytkla za cíl seznámit čtenáře s alternativním školstvím v České republice a popsat výuku ruského jazyka na alternativních školách. Součástí praktické části práce je také návrh školního vzdělávacího programu na alternativní škole. Nutno přiznat, že autorka má k alternativnímu školství bližší vztah, neboť již ve své bakalářské práci popisovala výuku ruského jazyka pomocí alternativních metod. V teoretické části práce se autorka zabývá alternativními školami, kdy se obrací do dávné historie. Je potřeba si uvědomit, že škola, tak jak ji chápeme v moderním slova smyslu, nemá s renesancí a už vůbec ne s antikou pranic společného. Je smutné, že katedry, které mají studenty seznamovat s historií školského vzdělávání, staví historické vzdělávání do kontextu moderního vzdělávání. Autor tohoto posudku je velmi roztrpčen faktem, že studentům pedagogických oborů se nedostává kvalitního a kritického pohledu na vzdělávání žáků s ohledem na historická fakta. V podkapitole Klasické reformní školy se pak autorka celkem kvalifikovaně zabývá historií alternativního školství, ve světě, ale i v Čechách, což považuji za nesporný klad předkládané diplomové práce. O to více mě ovšem mrzí vágní termíny typu: „mnoho, velký počet, atd...“. Domnívám se, že je možné dohledat přesné počty těchto školských zařízení, zvláště pak, když u škol s Daltonským učebním plánem byla autorka schopná toto kvantifikovat. Byl bych velmi rád, kdyby autorka práce pouze nepřejímala myšlenky z použitých zdrojů a hlouběji se zamyslela nad některými tvrzeními. Opravdu si autorka myslí, že se ve státních školách studenti nepřipravují na činnost v charitě, pečovatelsví nebo restaurátorství? Opravdu si při své dlouholeté praxi nevzpomínám na jedinou církevní školu primárně zaměřenou např. na restaurátorství. V této části práce se také objevují pasáže, které jsem v průběhu vzniku práce autorce vytýkal, a i přes opětovnou moji snahu je v práci ponechala. Práce tohoto typu by měla být vědecká, nezatížená osobní zkušeností autorky, proto si myslím, že věty typu: „můj pocit z projektové výuky byl uspokojený, ale z typu výuky hrou jsem dodnes rozpačitá.“ Do tohoto typu práce nepatří. Kapitola Vývoj alternativního školství v Čechách je velmi kvalitně zpracována. Historický exkurs do časopisů Rodina a škola a Mladý svět z let 1992 je též zajímavý, nicméně závěry uvedené v anketách z těchto časopisů působí v diplomové práci poměrně dost banálně. Dále se autorka věnuje postavení výuky ruského jazyka v České republice, kdy zcela v úvodu kapitoly tvrdí, že vývoj a výuka ruského jazyka v České republice započala roku 1945. Odmyslím-li si neexistenci České republiky v roce 1945, jsem ochoten polemizovat i s tvrzením, že výuka ruského jazyka započala roku 1945. Rusistika má v historii daleko starší tradici a vztah k ruskému jazyku nelze takto vymezit. Opět se jedná o špatnou formulaci myšlenky a chápu, že autorka práce chtěla popsat institucionální změnu ve výuce cizího jazyka. Nicméně je třeba vyhnout se zobecněním tohoto typu, neboť taková tvrzení působí vpravdě směšně. Také bych se velmi rozpákoval použít větu (strana 24): „nepříliš pozitivní emoce studentů z výuky ruského jazyka měly mimo jiné podíl na tom, že se

ruština a její výuka po roce 1989 dostala do ústraní“. Samozřejmě se jedná o velmi hrubé zobecnění a celá situace týkající se výuky ruského jazyka byla ovlivněna mnohem větším množstvím okolností, než „nepříliš pozitivní emoci studentů“. V následující kapitole se autorka práce zabývá výukou ruského jazyka na alternativních školách, kde popsala tři školy, na kterých je tato výuka realizována. Škoda, že v souladu s cílem práce hlouběji nepronikla do systému výuky ruštiny na těchto školách. Nicméně obecně nelze této kapitole mnoho co vytknout. V další kapitole ruský jazyka a alternativní metody při jeho výuce získává práce dynamiku a autorka práce představuje osm alternativních metod, které lze při výuce ruského jazyka využít. Praktická část práce věnující se realizaci alternativní výuky v předmětu ruský jazyk považuji za to lepší, co lze v této práci najít. Autorka se pokusila více či méně úspěšně sestavit aktivity dle jednotlivých alternativních učebních plánů pro vyšší ročníky základních škol a vzhledem k tomu, že neměla k dispozici adekvátní alternativní studijní opory, se jich zhostila velmi dobře. Dále autorka popisuje svoji návštěvu v ZŠ Hučák v Hradci Králové, což je alternativní škola s Jenským plánem a také motivaci Mgr. Šebelíkové, která ji byla na této škole průvodkyní. Tato část je zatížena osobním přístupem autorky, avšak autor tohoto posudku je rád, že si diplomantka nechala poradit, a tuto podkapitolu upravila a vynechala familiární tón úvodní verze. Jednoznačně kladně lze hodnotit závěrečnou část práce, kterou tvoří školní vzdělávací program pro předmět ruský jazyk, který autorka vytvořila pro školu s Jenským plánem. Diplomantka vycházela z kurikulárních dokumentů a díky tomu je tento školní vzdělávací program prost jakýchkoliv excesů a dovedu si představit, že by mohly sloužit jako podklad pro výuku ruského jazyka jako cizího na alternativní škole. Díky poslednímu řečenému je možné konstatovat, že práce splnila svůj cíl a jako taková může sloužit jako jistá alternativa k jiným pracím obhájeným na naší katedře.

Cíl práce:

Uveden – splněn. Odpovídá tomuto typu práce.

Rozsah:

Přiměřený – odpovídá tomuto typu práce.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce:

Dobrá – odpovídá tomuto typu práce, i když v mnoha ohledech se autorka dopouští neobratných formulací, čímž snižuje úroveň práce.

Práce s odbornými zdroji:

Citované prameny jsou aktuální; počet uvedených titulů je v normě, nicméně by bylo vhodné oddělit od sebe tištěné a elektronické zdroje.

Autorka prokázala:

- Souhrnnou orientaci ve studovaném oboru.
- Hlubší zájem o dílčí odborné téma.
- Náležitý stupeň osvojení odborné terminologie a odborného jazyka.
- Dovednost samostatně se orientovat ve zdrojích odborných informací, korektně s nimi pracovat a zaujímat k nim stanovisko.
- Dovednost shrnout a zobecnit dílčí závěry své i citovaných autorů a formulovat doporučení pro společenskou praxi.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

Předložená bakalářská práce splňuje podmínky a nároky kladené na odbornou práci, doporučuji ji k obhajobě.

1. Uveďte prosím zdroj vašeho tvrzení na straně 18, že cituji: „v současné době je tento typ

škola stále více vyhledávaný...“. Na základě jakých zdrojů jste k tomuto tvrzení dospěla?

Navrhované výsledné hodnocení:

Datum: 31.5.2020

.....

Mgr. Miroslav Půža, Ph.D.